

ГАЛИЧ У ТВОРЧОСТІ М.П.ФІГОЛЯ

*Юлія Совтус,
IV курс, художній факультет.
Науковий керівник – Лукань В.Г.,
старший викладач.*

Галицька земля втратила одного зі славетних своїх синів – Михайла Павловича Фіголя, який широко любив свій край, свою землю і до останньої миті життя віддавав їй талант художника, мистецтвознавця, дослідника стародавнього Галича.

Нелегким і непростим був життєвий шлях видатного митця. Служба в армії на Далекому Сході, захоплення мистецтвом, наполеглива праця над собою привели його в стіни Ленінградської академії мистецтв. Далі – навчання в аспірантурі, захист дисертації і викладацька робота в педагогічному інституті на Прикарпатті

Багато сил та енергії віддав М.П.Фіголь підготовці молодих здібних художників – щороку їздив зі студентами на пленери в Карпати.

Він стає членом Спілки художників України, здобуває титул професора, захищає докторську дисертацію на тему «Мистецтво Галича XII – XIV ст.», а в останні дні свого життя стає лауреатом премії ім. В. Стефаніка за фундаментальну працю, якій він присвятив понад 20 років свого життя – «Мистецтво стародавнього Галича» (1997).

Ця книга народжувалася довго і важко. Автор працював над нею понад п'ятнадцять років, більш як п'ять років вона пролежала у різних видавництвах, аж поки не потрапила в 1994 році в «Мистецтво».

Зібравши воедино всі види джерел, які просвітлюють історію Галича, митець ілюструє її через призму пам'яток давньогалицького мистецтва.

Книга поділена на традиційні розділи, багато ілюстрована, забезпечена науковим апаратом, посиланнями.

Монографічне дослідження Михайла Павловича Фіголя – етапна робота в нашій мистецтвознавчій науці – робота, яка стане настільною книгою кожного дослідника нашого давнього мистецтва, кожного митця, кожного громадянина, який цікавиться нашим драматичним і водночас героїчним минулим. Вона стане стимулом для подальших пошуків у ділянці давнього мистецтва України.

Завдяки науковому пошуку вченого історико-культурна скарбниця України нарешті повернула собі один з найяскравіших феноменів вітчизняної культури – мистецтво столиці Галицько-Волинської держави XII – XIII ст. – княжого Галича.

Маючи вже за сімдесят, невгамовний Михайло Фіголь захистив у 1998 р. докторську дисертацію на тему «Мистецтво Галича XII – XIV ст.» (Історія, типологія, особливості), в якій узагальнив свої багаторічні дослідження культури Галицької землі.

Одним із завдань дослідження є вивчення основних тенденцій розвитку всього українського мистецтва.

Хронологічні рамки дослідження сягають IX-X ст., але найбільша увага присвячується аналізу мистецьких пам'яток XII-XIV ст., їх технології та локалізації.

Мистецтво стародавнього Галича є важливим фактором виховання в сучасних умовах високих естетичних смаків, поваги і любові до історії культури свого народу. Воно вперше розглядається в такій великій сукупності пам'яток, вперше обґрунтовується поняття своєрідної локальної мистецької школи, що визначила культуру всіх галицько-волинських земель та вплинула на культуру сусідніх народів.

М.П.Фіголь не тільки дослідник, науковець, але й художник. Серед численних історичних полотен слід назвати такі, як «Храм святого Пантелеймона» (1970), «Галич 1221 р. Данило Галицький і новгородський князь Мстислав Удалий» (1977), «Галич XIII ст. Тривога» (1982), «Галицька трагедія. (Настася)» (1987), «Крилоське успіння» (1987), «Галицька трійця» (1986-1988), «Ярославна. Прощання в Галичі. Похід Ігоря. Плач Ярославни» (1995-1996), «Посли візантійського імператора Мануїла II в Галичі. 1156 р.» (1997-1998).

Паралельно з живописом Михайло Павлович Фіголь працював й у галузі графіки. У своїх графічних аркушах митець розробляє теми, пов'язані з історичним минулим галицької землі. До них належить серія «Володарі Галицько-Волинського князівства», створена в 1986-1987 рр. Вона містить сімнадцять портретів князів.

Його рідне село Крилос має вічно пам'ятати Михайла Павловича ще й за те, що він врятував в Успенській церкві іконостас роботи прославленого майстра живопису Антона Монастирського.

Люди, які пройшли по житті непомітно, повертаються лише для небагатьох. Михайло Фіголь – для всіх. Щаслива доля у митця – воскреснути для нового життя через свої творіння.

1. Гордиця Є. Оспівав на картинах древній Галич. (Заслуженому художнику України М.Фіголю – 70) // Рідна земля. – 1997. – 7 лист. – С.4.
2. Коваль І. Останній шедевр Михайла Фіголя // Дністрова хвиля. – 1999. – 25 черв. – С.6.
3. Фіголь М. Мистецтво Галича XII-XIV ст. (Історія. Типологія. Художні особливості) (7.00.05 – Образотворче мистецтво) // Бюллетень ВАТ України. – 1998. – №2. – С.78.
4. Фіголь М. Мистецтво стародавнього Галича. – К.: Мистецтво, 1997. – 223с.